

Gergely Pál - Erdódi Ferenc

ÁLTALÁNOS KÉMIA

TARTALOM

KÉMIAI ALAPFOGALMAK	1
SI rendszer	1
Atomok és elemek	2
Tiszta anyagok és keverékek	3
Az atomok szerkezete	4
Az atom alkotórészei	4
Az atommag felépítése	5
Rendszám és tömegszám	6
Az izotópok	6
Atomok, molekulák és ionok	8
Sztöchiometria	9
A relatív atomtömeg (A_r)	10
A molekulatömeg (M_r)	10
A mól és az Avogadro-állandó	10
Tapasztalati képlet	11
Molekulaképlet	12
Reakcióegyenletek	13
A kémiai reakciók alapvető típusai	14
AZ ATOM ELEKTRONSZERKEZETE ÉS A PERIÓDUSOS RENDSZER	15
A kvantumelmélet alapjai	15
A fény hullámtermészete	15
Az elektronhullámok és a kvantummechanika	17
Színképek	18
Emissziós és abszorpciós színképek	18
Atomszínképek	19
A hidrogénatom Bohr-féle modellje	20
A kvantummechanikai atommodell	22
Kvantumszámok	23
Atomorbitálok	24
Többelektronos atomok elektronszerkezete	26
Az elektronhéjak energiaszintje	26
Elektronhéjak felépülésének törvényei	27
Az elemek periódusos rendszere	29
Elektronszerkezeti magyarázat	29
Az elemek csoportosítása	31
Fémek, félvezetők és nemfémek	33
Periódikus tulajdonságok	33
Az atomok mérete	34
Az ionizációs energia	35
Az elektronaffinitás	36

A KÉMIAI KÖTÉS	37
Elsődleges kémiai kötés alaptípusai	37
A fémes kötés	37
Az ionkötés	39
A kovalens kötés	42
Kovalens kötэшossz és kötési energia	44
Átmenet a kötéstípusok között	45
Elektronegativitás	46
A kovalens kötés elmélete	48
A vegyértékkötés-elmélet	48
Hibridorbitálok	49
Többszörös kovalens kötések	52
A rezonancia és a π -kötés delokalizációja	53
A molekulaorbitál-elmélet	54
Kétatomos molekulák molekulaorbitáljai	56
Többszörös kötések, delokalizált molekulapályák	59
Másodlagos kémiai kötések	60
London-féle erők	60
Dipólus-dipólus kölcsönhatások	61
A hidrogénkötés	63
HALMAZÁLLAPOTOK	65
Gázhalmazállapot	65
Kinetikus gázelmélet	65
Állapotjelzők	67
Gáztörvények	68
Nyomás-térfogat összefüggése állandó hőmérsékleten: Boyle törvénye	68
Térfogat-hőmérséklet összefüggés állandó nyomáson: Charles törvénye	69
Egyesített gáztörvény	70
Vegyülő gázok térfogatának viszonyai	70
Ideális gáztörvény	71
Diffúzió: Graham törvénye	72
Gázelegyek: Dalton törvénye	74
Eltérések a gáztörvényektől: reális gázok	74
Folyékony és szilárd halmazállapot	77
A kinetikus elmélet alkalmazása	77
Halmazállapot-változások	77
Halmazállapot-változások nyomás- és hőmérsékletfüggése: fázisdiagramok	79
A folyadékok tulajdonságai	82
A kristályos anyagok tulajdonságai	84
A kristályrácsok típusai	85
OLDATOK ÉS KOLLOIDOK	88
Az oldatok típusai	88
Az oldás folyamata. Telített és túltelített oldatok	89
Molekulaszerkezet és oldhatóság	90
Hőmérséklet és nyomás hatása az oldhatóságra	91
Megoszlás és megoszlási hányados	93
A kromatográfia alapjai	94
Az oldatok töménysége: koncentráció-egységek	96

Tömegszázalék	96
Térfogatszázalék	97
Vegyesszázalék	97
Molaritás	97
Molalitás	97
Móltört	97
Ideális és reális oldatok	99
Raoult törvénye	99
Az oldatok gőznyomása: fagyáspont-csökkenés és forráspont-emelkedés	101
Molekulatömeg meghatározása	104
Ozmózis	105
Fordított ozmózis	108
Az ozmózis biológiai jelentősége	108
Kolloidok	109
A kolloidok tulajdonságai	109
A kolloidok előállítás és felosztása	111
Hidrofil és hidrofób kolloidok	112
Asszociációs kolloidok	113
A VÍZ ÉS A VIZES OLDATOK	115
A vízmolekula szerkezete és tulajdonságai	115
A folyékony víz és a jég szerkezete és tulajdonságai	117
Vizes oldatok	119
Hidrátok	121
Természetes vizek és szennyvizek	123
A víz sómentesítése	124
A víz keménysége	124
Szennyvizek és szennyvíztisztítás	125
Elektrolitok	126
A víz disszociációja (ionizációja)	128
Arrhenius sav-bázis elmélete	129
Az elektrolitok vezetőképessége	130
Brønsted-Lowry sav-bázis elmélete	133
Savak és bázisok erőssége	134
A kémiai kötés és a savi erősség viszonya	136
Lewis sav-bázis elmélete	136
KÉMIAI EGYENSÚLYOK	138
A kémiai egyensúly törvénye	138
Az egyensúlyi állandó	140
Le Châtelier elve	142
Egyensúlyok elektrolitoldatokban	144
A víz disszociációs egyensúlya: K_v , pH és pOH	144
Savak disszociációs egyensúlya: K_s	146
Bázisok disszociációs egyensúlya: K_b	149
Összefüggés a K_s , K_b és K_v között	150
Ionok reakciója vízzel	150
Vizes sóoldatok kémhatása: hidrolízis	152
A közös ion hatása	154

Titrlási görbék	156
A sav-bázis indikátorok	158
Többértékű savak disszociációja	159
Pufferoldatok	161
Hidrogén-karbonát - szén-dioxid puffer	163
Elektrolitok oldhatósága és az oldhatósági szorzat	166
KÉMIAI TERMODINAMIKA	170
Az energia különböző fajtái	170
A belső energia	171
A termodinamika I. főtétele	171
Entalpia	172
Kémiai és fizikai folyamatok entalpiaváltozása	173
Képződési entalpiák	175
Reakcióhő	176
Égéshő	177
Kötési energiák	178
Fizikai folyamatok entalpiaváltozása	179
Ionvegyületek oldáshője	179
Az entrópia és a termodinamika II. főtétele	180
A termodinamika II. főtétele	182
Abszolút entrópia	182
Kémiai reakciók entrópiaváltozása	184
Szabadentalpia (szabadenergia)	185
A szabadentalpia és a kémiai egyensúly	186
Biokémiai reakciók szabadentalpia-változásai	188
REAKCIÓKINETIKA	191
Reakciósebesség és mechanizmus	191
Elemi reakciók - molekularitás	192
Reakciósebesség és rendűség	193
Elsőrendű reakciók	195
Másodrendű reakciók	197
Hőmérséklet és reakciósebesség	198
Ütközési elmélet	199
Átmeneti állapot (aktivált komplex) elmélete	201
Kémiai reakciók energiaváltozása	202
Több elemi lépésből álló reakciók	203
Egyensúlyra vezető reakciók	203
Sebességmeghatározó lépés	204
Sorozatreakciók	204
Párhuzamos reakciók	205
Láncreakciók	206
Katalízis	207
Homogén katalízis	207
Heterogén katalízis	208

ELEKTROKÉMIA	211
Redoxifolyamatok áttekintése	211
Oxidáció és redukció	211
Az oxidációs szám	212
Redoxirendszerek	213
Az elektrokémia alapjai	213
Galvánelemek	214
Elektródok	215
Elektródpotenciál	217
Redoxifolyamatok termodinamikája	220
A Nernst-egyenlet	221
Redoxifolyamatok az anyagcserében	222
Az elektrokémia gyakorlati alkalmazásai	225
Koncentrációs elemek: pH-mérés	225
Ionszelektív elektródok	226
Elektrolízis	226
Szárazelemek	227
Akkumulátorok	228
Tüzelőanyag-elemek	229
Korrózió	230